

Handläggare
Per Onning
Telefon: 0850804045

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
2021-02-11

Remiss av Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023

Remiss från Kommunstyrelsen KS 2019/1939

Förslag till beslut

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd förklarar ärendet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Stockholms stads Trygghetsprogram 2020 – 2023 beskriver och tydliggör hur stadens nämnder och bolag ska bedriva det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Det trygghetsskapande arbetet fokuserar på otrygghet avseende brott. Programmet beskriver hur arbetet ska organiseras på ett övergripande sätt och klargörs kommunstyrelsens och nämndernas ansvar.

Programmet pekar på att vissa facknämnder, till exempel idrottsnämnden, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden med flera, har ett särskilt ansvar för vissa frågor. Detsamma gäller stadsdelsnämnderna i bland annat det förebyggande arbetet och arbetet inom socialtjänsten. Stadsdelsnämnderna ansvarar dessutom för samordningen av arbetet i stadens offentliga miljö inom respektive geografiskt område.

Samverkan är ett återkommande tema i trygghetsprogrammet och vikten av att få till stånd en fungerande samverkan mellan stadens olika nämnder och bolag betonas. Samverkan med externa parter ges en lika stor vikt som den interna samverkan och speciellt betonas samverkan med polisen, Region Stockholm, näringslivet och civilsamhället.

Förvaltningen ställer sig positiv till det föreslagna programmet som förtydligar arbetssätt och ansvarsområden. Förvaltningen anser

dock att i ett trygghetsprogram bör det åtminstone omnämnas att det finns fler aspekter på trygghet än oro och otrygghet avseende brott.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat *Stockholms stads Trygghetsprogram 2020-2023* på remiss till stadens förvaltningar och detta tjänsteutlåtande utgör Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings svar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och internservice.

Ärendet

Stockholms stads trygghetsprogram ska ge en struktur för hur stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ska planeras, genomföras, kommuniceras och följas upp. Programmet ska även vägleda stadens verksamheter i arbetet med detta. Arbetet ska utgå från aktuell data, kartläggningar och orsaksanalyser som ska möjliggöra väl övervägda åtgärder samt tydliggöra vikten av långsiktig planering och samverkan såväl internt i staden som med externa aktörer. Arbetet ska utgå från det samlade hållbarhetsarbetet i Agenda 2030 och genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, barnperspektiv, funktionshindersperspektiv, hbtq-perspektiv samt ett äldreperspektiv. Det finns en nära koppling till säkerhetsprogrammet, samverkansöverenskommelsen mellan staden och Polisregion Stockholm samt Strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Det brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbetet ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsmodell. Nämnderna ska i samband med ordinarie verksamhetsplanering formulera egna mål och aktiviteter med utgångspunkt i trygghetsprogrammet och stadens budget. Uppföljning sker inom ramen för ordinarie uppföljning av mål och budget. Nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till goda beslutsunderlag genom lokala lägesbilder och orsaksanalyser och styrning och uppföljning integreras med fördel i arbetet som bedrivs inom ramen för samverkansöverenskommelsen med polisen.

Begreppsram

- Brott är en handling som är belagd med straff enligt svensk lag
- Otrygg omfattar i detta sammanhang en oro för att utsättas för brott, oro för att närstående ska utsättas för brott, oro över brottsligheten i stort och en allmän känsla av otrygghet

- Brottsförebyggande arbete som avser att minska, begränsa eller eliminera brottslighet och dess skadeverkningar. Det brottsförebyggande arbetet delas ofta upp i social eller situationell brottsprevention.
  - Situationell prevention syftar till att förhindra eller försvåra brott genom att förändra platsen eller situationen där brott kan begås. Exempel på situationell prevention är kameror, belysningsåtgärder, ordningsvakter och fordonshinder.
  - Social prevention syftar till att förändra människors benägenhet att begå brott genom att stärka individens självkontroll och stärka banden till samhället. Deltagande i förskola, välfungerande skolgång och riktade sociala insatser är exempel på social prevention.

Trygghetsskapande åtgärder kan genomföras utan att det främsta syftet är att förhindra brott utan att öka tryggheten hos invånarna. Det kan exempelvis vara åtgärder som skapar en attraktiv och tillgänglig offentlig miljö på torg eller i parker. Stadens uppsökande verksamheter som fältassistenter och ordningsvakterna skapar trygghet genom synlighet, kontaktskapande dialog, information, råd och stöd.

Utsatt område och särskilt utsatt område

Ett *utsatt område* är ett geografiskt avgränsat område som karaktäriseras av låg socioekonomisk status och kriminell påverkan på lokalsamhället. Ett *särskilt utsatt område* kännetecknas även av allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen, svårigheter för polisen att fullfölja sitt uppdrag, parallella samhällsstrukturer, våldsbejakande extremism och närhet till andra utsatta områden.

Hur staden arbetar brottsförebyggande och trygghetsskapande

- Samtliga nämnder ska utifrån sina ansvarsområden utforma, vidta och följa upp åtgärder för att minska antalet brott och öka tryggheten för boende, besökare och företagare.
- Stadsdelsnämnderna har ansvaret för samordningen av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet inom respektive geografiskt område.
- Stadsdelsnämnderna ska leda det lokala arbetet enligt nedan beskrivna struktur för arbetet.
- Facknämnder och bolagsstyrelser ansvarar för respektive verksamhetsområde och bidrar med kunskap och resurser till stadsdelsnämndernas arbete när så är påkallat.

- Allt arbetet ska kvalitetssäkras och följas upp så att rätt åtgärder genomförs mot ett identifierat problem.

Uppdraget är att värna de grundläggande värdena demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Det brottsförebyggande arbetet ska bedrivas på såväl central som lokal nivå. Den centrala nivån utgörs av kommunstyrelsen och den lokala nivån utgörs av stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser.

Central nivå

Den centrala nivån ska inrikta, samordna, stödja, följa upp och utveckla stadens arbete utifrån kunskap om de mest framträdande utmaningarna och behoven. Kommunstyrelsen har det stadsövergripande ansvaret att leda och samordna arbetet.

Lokal nivå

Nämnder och bolagsstyrelser har ett långtgående ansvar inom det egna verksamhetsområdet och ska säkerställa att arbetet bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning, relevanta riktlinjer, handlingsprogram, strategier och anvisningar. De ska också säkerställa att det finns tillräckliga resurser i den utsträckning som krävs. Det ska finnas en samordnare för att samordna och förankra det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Om det uppstår hinder i arbete lokalt ska det lyftas till central nivå.

Chefers ansvar

Chefen ska säkerställa att trygghetsprogrammet sprids till berörda medarbetare och omsätts i praktiken i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Arbetet ska utgå från kartläggningar, aktuell data och orsaksanalyser. Chefen ansvarar för att verksamheten deltar i samverkan internt och externt. För att utförandet ska nås av målen och strukturen för arbetet måste stadens avdelningschefer och enhetschefer vara delaktiga i att förmedla innehållet samt ge tydliga direktiv om samverkan. Chefen ansvarar för uppföljning av att verksamhetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genomförs internt och i samverkan med aktuella aktörer externt.

Medarbetares ansvar

Medarbetare ska ha kunskap om innebörden i stadens trygghetsprogram och hur den egna insatsen bidrar till stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Medarbetare som har ett uppdrag inom trygghetsområdet ska ha mycket god kunskap om stadens struktur för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet och hur det bedrivs.

Struktur för arbetet

Strukturen för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete baseras på Brottsförebyggande rådets rapporter *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete* och *Orsaksanalys i lokalt brottsförebyggande arbete*. Samverkan internt mellan nämnder är avgörande för ett effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Inom vissa områden krävs samverkan med externa aktörer där särskilt polisen är viktig. Avsikten är att samverkan mellan aktörer kan skapa mer resultat än vad parterna kan åstadkomma var och en för sig. Samverkansprocessen innehåller fem steg som redogörs för nedan.

Arbete initieras

I detta skede fattas beslut om att samverka och ska skapa struktur och förutsättningar för ett samverkansarbete.

Egen kartläggning

Ska samverkan ske med flera aktörer ska respektive aktör ta fram en egen lokal lägesbild som beskriver aktuella problem, lokala förhållanden, behov och resurser. Kunskap från medarbete och aktuell data ska inhämtas som till exempel uppgifter från stadens mätningar.

Gemensam kartläggning, prioritering och orsaksanalys

Då flera aktörer ska samverka ska deras respektive lägesbilder läggas ihop till en gemensam lägesbild.

Prioritering

Då aktörerna utgår från en gemensam lägesbild innebär det att problem som man inte kan enas om eller inte kan samverka kring prioriteras bort. Syftet är att det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet begränsas till förhållanden som aktörerna kan påverka och har resurser till.

Orsaksanalys

Efter prioriteringen ska kunskapen fördjupas genom att göra en orsaksanalys. Syftet är att förstå varför problem uppstår och analysera vilka faktorer som leder till att brott sker vid en viss tid och vid en viss plats. Genom orsaksanalysen undersöks omständigheter och förhållanden som leder till brottslighet. Med utgångspunkt i orsaksanalysens resultat kan riktade aktiviteter och åtgärder genomföras som är kopplade till orsakerna till problemet. Arbete behöver därefter följas upp för att se om åtgärderna hade önskad effekt.

Genomförande

Det måste formuleras gemensamma mål för de aktiviteter som ska genomföras.

Formulera mål

Mål ska tas fram enligt SMART som står för

- *Specifika mål* om hur en brottstyp eller ett avgränsat problemområde ska förändras.
- *Mätbara mål* som gör att förändringen är mätbar – antal, tid, procent eller attityder.
- *Accepterade mål* där alla berörda är överens om att förändringen är eftersträvansvärd.
- *Realistiska mål* där förändringen kan uppnås med de åtgärder som föreslagits inom utsatt tid.
- *Tidsatta mål* där det finns en tidsram för när förändringen ska vara genomförd.

De åtgärder som väljs ska ha effekt på det aktuella problemet och utgår från ett kunskapsbaserat arbetssätt.

Genomför åtgärderna

Det handlar om att avsätta resurser för att genomföra åtgärderna men även ha förmåga att göra sådant som inte planerats för, beroende på till exempel förändringar i omvärlden, organisatoriska förändringar eller brister som upptäcks inom planeringen.

Uppföljning

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet ska dokumenteras, ha kortsiktiga och långsiktiga mål, följas upp och utvecklas löpande. Styrning och uppföljning sker inom ramen för stadens ordinarie processer med mål, aktiviteter och uppföljning i ILS. Nämnden ska säkerställa att planering och uppföljning genomförs med samverkansaktörer, till exempel inom ramen för samverkansöverenskommelsen med polisen.

Samverkan

Inom trygghetsområdet har ofta varje enskild verksamhet, bolagsstyrelse eller nämnd ett begränsat handlingsutrymme på egen hand. Det är av största vikt att det finns en fungerande samverkan både internt och externt i det dagliga arbetet. Alla nämnder ska ha samordnare med tydliga mandat i det brottsförebyggande och trygghetsskapande samverkansarbetet. Samordnaren ansvarar för att signalera om samverkansarbetet inte uppnår den eftersträvade effekten. Uppstår hinder i det lokala arbetet ska detta lyftas till den centrala nivån, kommunstyrelsen. Samverkan på olika nivåer med framför allt polisen, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhälle är avgörande.

Lokala exempel

- Lokala brottsförebyggande råd eller styrgrupper finns i alla stadsdelsnämnder där olika aktörer deltar, polisen och utbildningsnämnden ingår alltid.
- Platssamverkan där berörda nämnder, bolagsstyrelser, fastighetsägare, näringsliv, polis och andra aktörer kring en specifik geografisk plats.

Centrala exempel

- Övergripande samverkansöverenskommelse mellan staden och polisregion Stockholm.
- Kommunstyrelsens trygghetsutskott och insatser i samverkan med polis, andra myndigheter och mellan nämnder.
- Arbetsmarknadsinsatser för nyanlända mellan nämnder, civilsamhällesorganisationer och näringsliv.

Samverkan kan bekräftas i en överenskommelse.

Samverkansöverenskommelse är ett verktyg för att skapa struktur och systematik i samverkan. Den är ett gemensamt dokument som beskriver de problem som parterna valt att samverka kring och beskriver roller och arbetsfördelning mellan parterna.

Samverkan med polisregion Stockholm

Staden samverkar med polisen på lokal och central nivå gällande exempelvis platssamverkan, trygghetsvandringar, våldsbejakande extremism, otillåten påverkan, kameror, sociala insatser till riktade grupper med mera. Det finns en övergripande samverkansöverenskommelse som beskriver de områden där samverkan är särskilt påkallad på såväl central som lokal nivå. Stadsdelsnämnderna har lokala samverkansöverenskommelser med de lokala polisområdena som fastställer samverkansområden utifrån lokala lägesbilder, orsaksanalyser, aktiviteter och relevanta mål som följs upp. Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp och förvalta de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen.

Andra samverkanspartners

Region Stockholm

Samarbetet med Region Stockholm inbegriper hälso- och sjukvårdsfrågor som exempelvis missbruksbehandling, psykiatrisk vård, barn- och ungdomspsykiatri och uppsökande arbete i mödra- och barnhälsovården. Samarbetet inkluderar även trygghet i kollektivtrafiken och trygghetsinsatser såväl lokalt som centralt och ett visst samarbete avseende statistik.

Näringslivet

Näringslivet är en viktig aktör ibland annat arbetet med platssamverkan kring en geografiskt avgränsad otrygg plats.

Civilsamhället

Stadens samverkan med civilsamhället sker bland annat genom olika former av nätverk och möten, föreningsstöd, idéburna offentliga partnerskap och tillhandahållandet av lokaler och mötesplatser.

Stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Detta arbete handlar om allt från tidiga förebyggande insatser, riktade insatser med fokus på såväl brottsituationer, brottsutsatta och gärningspersoner till att utforma en tillgänglig och välskött stadsmiljö och skapa tillit för samhällets funktioner.

Arbete i stadens offentliga miljö

Ett särskilt ansvar för stadens offentliga miljö ligger på stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, miljönämnden och stadsdelsnämnderna. Trafiknämnden ska särskilt bistå stadsdelsnämnderna vid gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser i den fysiska miljön. Stadsdelsnämnderna ansvarar för samordningen inom respektive geografiskt område och har ansvar för platssamverkan.

Redan tidigt i utvecklingen av offentliga miljöer ska trygghetsskapande faktorer tillgodose och kunskap om lokala behov och förutsättningar inhämtas. Stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser ska samverka med varandra och med polis, civilsamhälle, näringsliv, fastighetsägarföreningar och andra aktörer för att skapa trygghet kring offentliga platser. Det sker bland annat genom aktiviteter för olika målgrupper, trygghetsvandringar, grannsamverkan, nattvandringar, trygghetsbesiktningar av till exempel parkmiljön, belysning, nedklippning av buskage. En ren och attraktiv stad bidrar till att skapa trygghet genom att gator och vägar städas och snöröjs. Att gatubelysningen fungerar, skräpkorgar töms, klotter saneras, skadedjur bekämpas, skyltning är tydlig och anläggningar som broar och tunnlar är i god kondition, allt i enlighet med *Broken windows teorin*. Åtgärder i den fysiska miljön ska alltid inkludera ett barnperspektiv, jämställdhetsperspektiv och tillgänglighetsperspektiv.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Strategi-och internservice

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Staden satsar särskilt på platssamverkan och platsaktivering kring specifika platser där otryggheten är hög på grund av kriminalitet och narkotikaanvändning. Staden satsar på trygghetskameror i nära

samarbetet med polisen med målet att nå områden där det vistas mycket människor och/eller där behovet av brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder är stort.

Stockholms stads ordningsvakter utgör ett komplement och en brygga mellan stadens verksamheter, andra myndigheter och civilsamhället. Ordningsvakterna samverkar med stadsdelsnämnderna och den lokala polisen och deltar bland annat på gemensamma utsättningsmöten.

I staden vistas en grupp EU-medborgare som befinner sig i en socialt utsatt situation och staden verkar för att förbättra livssituationen för dessa individer. Otillåtna boendeplatser är en oacceptabel boendemiljö med hygieniska problem, miljöproblem, brandsäkerhetsproblem och hälsoproblem. Boplatserna skapar i vissa fall även otrygghet hos andra invånare som i närområdet. Staden arbetar systematiskt, bland annat genom EU-teamets uppsökande arbete, för att förebygga uppkomsten av olagliga boplatser och i samband med avhysning av olagliga boplatser och i samband med avhysning av olagliga boplatser erbjuda lagliga boendialternativ.

Det finns fyra fastighetsägarföreningar i Stockholms stad i Järva, Skärholmen, Rågsved och Hässelby-Vällingby.

Fastighetsägarföreningarna har ett nära samarbete med stadsdelsnämnderna och stadens bolagsstyrelser.

Att starta och driva företag ska vara enkelt och staden ska agera rättssäkert, effektivt och proaktivt i kontakterna med näringslivet. Det innebär dock inte att staden inte ska arbeta aktivt med kontroller för att säkerställa att lagstiftningen efterlevs. En förutsättning för ett hälsosamt näringslivsklimat är att konkurrens sker på lika villkor. Genom tillsyn av alkohol, tobak och livsmedel samt välfungerande rutiner och kontroller vid inköp kan staden förebygga och upptäcka ekonomisk brottslighet och andra missförhållanden.

Förebyggande arbete

Ett särskilt ansvar vilar på stadsdelsnämnderna, socialnämnden och utbildningsnämnden att se till att stadens förebyggande arbete genomförs i enlighet med kunskapsbaserade arbetssätt. Samverkan ska ske med kulturnämnden, idrottsnämnden och relevanta bolagsstyrelser samt andra berörda aktörer som exempelvis polisen, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhället. Staden prioriterar förebyggande arbete som kan förhindra eller bryta en negativ

utveckling hos barn och unga. Socialtjänsten är en av de viktigaste aktörerna och ska bland annat verka för att förhindra att barn och unga far illa, verka för att barn och unga växer upp under trygga förhållanden och ge råd, stöd och annat bistånd till familjer, enskilda och andra grupper som behöver det. Socialtjänsten ska också arbeta uppsökande och erbjuda enskilda och grupper sin hjälp. En viktig del i det brottsförebyggande arbetet är att tidigt få kännedom om individer som riskerar att utveckla allvarlig kriminalitet.

Socialtjänsten ska även verka för att den och dennes närstående som utsatts för brott får stöd och hjälp. Arbetet mot missbruk och beroende är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet mot bakgrund av kopplingen mellan våldsbrott och missbruksproblematik. Öppna förskolan, förskolan och grundskolan är betydelsefulla aktörer i det brottsförebyggande arbetet, bland annat genom kunskapsuppdraget om mänskliga rättigheter, grundläggande demokratiska värderingar samt att skapa tillit till samhället. Att fullfölja grundskola och gymnasieutbildning är också av stor vikt för ungas etablering på arbetsmarknaden vilket i sig minskar risken för kriminalitet, psykisk ohälsa och utanförskap.

Föräldrar och andra vuxna är viktiga som stöd under uppväxten och som positiva förebilder. Föräldrastöd tillgängliggörs för alla familjer i staden men särskilt viktigt är att stödet når de familjer som behöver det mest. Föräldrastödsprogram som *Alla barn i centrum* (ABC) föräldraträffar, *Komet föräldragrupper* och även särskilda grupper för nyanlända föräldrar är exempel på insatser som staden erbjuder denna målgrupp.

Utöver förebyggande sociala insatser är det också betydelsefullt att erbjuda barn och unga en aktiv fritid inom till exempel kultur, idrott eller annat föreningsliv. En strukturerad, innehållsrik fritidssysselsättning bidrar till fysiskt och psykiskt välmående samt skapar också andra sociala nätverk och positiva sammanhang utöver familj och skola.

Riktade sociala insatser

Ett särskilt ansvar för att riktade sociala insatser är behovsanpassade, kunskapsbaserade och kontinuerligt följs upp ligger på stadsdelsnämnderna, socialnämnden, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden. Samverkan ska ske med kulturnämnden, idrottsnämnden, relevanta bolagsstyrelser och andra berörda aktörer som polisen, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhället.

Staden erbjuder riktade sociala insatser till individer och grupper som löper särskilt hög risk att hamna eller fastna i en destruktiv miljö eller ett riskbeteende. Risk- och skyddsfaktorerna är i stort sett desamma för kriminalitet och våld, bristande skolanpassning, missbruk samt psykisk ohälsa. Risk och skyddsfaktorer finns på individuell, social och strukturell nivå. Enstaka risk- och skyddsfaktorer har i regel liten effekt men fler faktorer tillsammans ger större effekt på individens beteende. Det är av stor vikt att strukturerade riskbedömningar och bedömningsinstrument används av staden så att individerna bemöts på samma sätt oavsett var i staden de bor.

En tidig brottsdebut innebär ökad risk för återfall i brott vilket innebär att en snabb och tidig insats är viktig för att förhindra en lång brottskarriär. Brotts typer som ökar risken för en lång och intensiv brottskarriär kallas för strategiska brott. För pojkar är strategiska brott rån, tillgrepp av motorfordon, våld och hot mot tjänsteman samt övergrepp i rättssak. För flickor är narkotikabrott ett strategiskt brott.

Skolan har stor betydelse som skyddsfaktor och skolpersonal har skyldighet att anmäla misstanke om oro till socialnämnden. Det bidrar till tidig upptäckt av barn och unga som far illa. Skolan arbetar för att motverka kränkande behandling, arbetet med normer kring våld och maskulinitet samt undervisning om brottslighet och dess konsekvenser kan också verka brottsförebyggande. En nära samverkan mellan skola, socialtjänst och polis är av största vikt. Ett exempel på detta är samverkansarbetet *skolsociala team* kring elever med låg måluppfyllelse och hög frånvaro.

Verksamheten *Framtid Stockholm* är ett stadsövergripande komplement till stadsdelsnämndernas öppenvård och erbjuder barn och unga samt deras familjer stöd och insatser kopplade till missbruk och kriminalitet bland annat. Inom detta samarbete finns en nära samverkan med Region Stockholm benämnt *Mini-Maria* för att erbjuda insatser avseende missbruksproblematik. *MUMIN* är en arbetsmetod för unga som misstänks för ringa narkotikabrott som sker i samarbete med polisen och Region Stockholm. *Stödcentrum för ungdomar* erbjuder stöd till unga brottsutsatta.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Strategi- och internservice

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Ytterligare exempel på stadens riktade sociala insatser är *Relationsvårdscentrum* (RVC) som erbjuder stöd till personer som utövar våld eller är utsatta för våld i nära relationer. På *Barnahus* arbetar polis, socialtjänst, barnläkare samt barn- och

ungdomspsykiatrin med att erbjuda stöd för barn som blivit utsatta vålds- och sexualbrott. *Origo* erbjuder stöd för personer som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Kriminella som vill lämna en kriminell livsstil erbjuds stöd i lokala *sociala insatsgrupper* eller genom stadens centrala *avhoppärksamhet*. Arbetet sker i samverkan med polis och kriminalvården och Region Stockholm.

I staden är *arbetet mot våldsbejakande extremism* fortsatt prioriterat. Arbetet ska i så stor utsträckning som möjligt integreras i den ordinarie verksamheten. Respektive nämnd ska säkerställa att inget stöd i form av bidrag ges till aktörer som inte står bakom demokratiska principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Detsamma gäller vid uthyrning av lokaler. Skolans demokratistärkande arbete är en viktig grund och medarbetare i skolan ska ha kännedom om hur bemötande av frågor gällande våldsbejakande extremism ska tas om hand.

Arbetsmarknadsinsatser för unga är av stor vikt för att minska risken för utanförskap. I staden genomförs samarbeten för att minska skolavhopp och uppsökande arbete för att nå de ungdomar som varken studerar eller arbetar. Det pågår också arbete för att ungdomar med funktionsnedsättning ska kunna delta i arbetslivet. Inom *Jobbtorg Stockholm* finns insatser som anpassas utifrån individens behov.

Stadsutveckling

För att stadens fysiska utveckling och planering innefattar brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv vilar ett särskilt ansvar på exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. De ska i ett tidigt skede involvera trafیکنämnden, berörda stadsdelsnämnder samt ha som rutin att bjuda in relevanta bolagsstyrelser och berörda samverkansaktörer för att delta i planeringen av stadsutvecklingsprojekt. Nämnderna ska ta fram jämställdhetsanalyser som utgår från trygghetsmätningen och könsuppdelad statistik för att lyfta trygghetsperspektivet som en viktig jämställdhetsfråga i stadsutvecklingen.

Kommunikation

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att samordna kommunikationen om stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska kommunicera det arbete som genomförs, enskilt eller i samverkan med andra aktörer.

Kommunikation kan användas för att öka tilliten och känslan av trygghet och därför ska staden kommunicera sitt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Det ska vara tydligt att det är staden som är avsändare och den informationen ska alltid vara korrekt, saklig och aktuell. Kommunikation ska alltid ingå som en självklar och integrerad del av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet på såväl lokal nivå som central nivå.

Akut kommunikation vid oönskade händelser ställer särskilda krav på kommunikationen ska vara snabb, samordnad och kontinuerlig samt vara baserad på fakta om den aktuella situationen. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för denna samordning.

Att mäta brottslighet och otrygghet i Stockholms stad

Människor kan känna oro och otrygghet för brott men individens bild av brottsligheten behöver inte stämma överens med den faktiska kriminalstatistiken. Staden har tillgång till flera mätningar gällande otrygghet och brottslighet, till exempel Trygghetsmätningen, Stockholmsenkäten, skolenkäter, data från Tyck till-appen med mera. Staden får utöver detta information från samverkansaktörer som polisen och Storstockholms brandförsvaret.

Stockholmsenkäten riktar sig till grundskolans årskurs 9 och till gymnasiet årskurs 2 och genomförs vartannat år. Det är en omfattande undersökning med frågor avseende alkohol-, narkotika och tobakskonsumtion, skola, familj, kamrater, psykisk ohälsa, brott och trygghet. Trygghetsmätningen är den mest omfattande undersökningen gällande otrygghet och genomförs vart tredje år. Utöver detta genomförs trygghetsvandringar för att undersöka tryggheten lokalt, medborgarförslag inkommer och behandlas av stadsdelsnämnderna och boende i stadens bostadsbolag får lämna synpunkter på tryggheten i boendemiljön.

Trygghetsmätningen 2017 visade på en ökning avseende oro för brott men även att majoriteten av invånarna i staden inte är otrygga eller oroliga för att utsättas för brott. Det framkom betydande skillnader mellan kvinnor och män avseende känslan av otrygghet om de går ut ensamma en kväll. Andelen otrygga kvinnor var nästan dubbelt så hög som andelen otrygga män och dessa skillnader var i stort sett desamma för samtliga stadsdelsområden.

Vissa brottsoffergrupper, så kallade särskilt utsatta brottsoffer, har mindre möjligheter att hantera brott de utsätts för, konsekvenserna är ofta omfattande och utsattheten hög. De särskilt utsatta

brottsoffren är till exempel äldre, personer med funktionsnedsättning, barn och individer där brott begås utifrån diskrimineringsgrunderna.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till det föreslagna trygghetsprogrammet. Förvaltningen noterar att trygghet inte bara avser oro och otrygghet för att utsättas för brott men att det föreslagna trygghetsprogrammet är skrivet helt utifrån det perspektivet.

Ansvarsfördelningen mellan nämnderna tydliggörs i programmet och det framhålls att facknämnderna ska stötta stadsdelsnämnderna i det brottsförebyggande trygghetsskapande arbetet vilket förvaltningen ser positivt på.

Förvaltningen noterar med tillfredsställelse att samverkansprocessen tydliggörs och att det redogörs för att målen i det brottsförebyggande arbetet ska tas fram enligt SMART.

När nämnderna ska samverka med externa aktörer framhålls polisen, Region Stockholm, näringslivet och civilsamhället särskilt och förvaltningen delar den uppfattningen.

Socialtjänstens centrala roll i det förebyggande arbetet, speciellt med barn och unga, poängteras och förvaltningen anser att det är positivt att vikten av en välfungerande socialtjänst framhålls.

Samverkan är ett återkommande tema i trygghetsprogrammet och förvaltningen är positiv till att vikten av samarbete mellan nämnder och externa aktörer lyfts fram då förvaltningen har goda erfarenheter av samarbeten i form av till exempel platssamverkan.

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör

Avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2021-01-21